

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาที่ออกกลางคันในการฝึกยกระดับฝีมือของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาที่ออกกลางคันในการฝึกยกระดับฝีมือของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของนักศึกษาที่ออกกลางคันกับสาเหตุของการออกกลางคัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรุงเทพมหานคร ที่ออกกลางคันในปี พ.ศ. 2526 คือตั้งแต่เดือนกันยายน 2525 - เดือนสิงหาคม 2526 จำนวน 328 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาฝึกยกระดับฝีมือที่ออกกลางคัน ในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 229 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2527 จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2528 โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ของ Cramer's V ระหว่างสถานภาพของ
นักศึกษาที่ออกกลางคืนกับสาเหตุของการออกกลางคืนด้านการประเมินผล

สาเหตุของการออกกลางคืน	อายุ	ระดับ การศึกษา	สถานภาพ การสมรส	อาชีพ	รายได้	สาขาวิชา ที่เรียน
6. <u>ด้านการประเมินผล</u>						
6.1 ครูไม่บอกจุดประสงค์ของการ ประเมินผลให้นักศึกษาทราบ ก่อนการเรียนการสอน	0.03	0.15	0.06	0.08	0.03	0.13
6.2 เกณฑ์การประเมินผลไม่ได้ ตกลงกันก่อนการเรียนการ สอนระหว่างครูกับนักเรียน	0.10	0.16	0.10	0.09	0.04	0.13
6.3 ครูไม่แจ้งเวลาให้นักศึกษา ทราบก่อนการประเมินผล แต่ละครั้ง	0.07	0.20*	0.13	0.15	0.09	0.13
6.4 ครูขาดมาตรฐานในการ ออกข้อสอบ	0.07	0.16	0.17*	0.12	0.13	0.12
6.5 ครูประเมินผลโดยคำนึงถึง กานปฏิบัติเท่านั้น	0.08	0.20*	0.15	0.08	0.08	0.13
6.6 ครูประเมินผลโดยคำนึงถึง กานทฤษฎีเท่านั้น	0.09	0.21*	0.09	0.10	0.07	0.15
6.7 การประเมินผลกระทำไม่ต่อ เนื่องกัน	0.10	0.17	0.03	0.10	0.07	0.10
6.8 ครูไม่มีเกณฑ์และความมุ่ง หมายในการให้คะแนน	0.12	0.18*	0.14	0.10	0.08	0.07
6.9 ครูขาดความยุติธรรมใน การให้คะแนน	0.11	0.22*	0.22*	0.06	0.08	0.19*

ตารางที่ 19 (ต่อ)

สาเหตุของการออกกลางคัน	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพการสมรส	อาชีพ	รายได้	สาขาวิชาที่เรียน
6.10 ครูไม่แจ้งผลคะแนนหลังการทดสอบแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ	0.08	0.21*	0.11	0.10	0.09	0.18*
6.11 ครูแจ้งผลการศึกษาในแต่ละครั้งช้าเกินไป	0.12	0.20*	0.03	0.15	0.10	0.16
6.12 ไม่มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักศึกษา	0.09	0.18	0.06	0.15	0.10	0.22*

* $P < .05$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสถานภาพของนักศึกษาที่ออกกลางคันกับสาเหตุของการออกกลางคันด้านการประเมินผล รายงานในตารางที่ 19 สรุปได้ดังนี้

1. อายุของนักศึกษาไม่สัมพันธ์กับสาเหตุการออกกลางคันด้านการประเมินผลเลย
2. ระดับการศึกษาของนักศึกษาสัมพันธ์กับสาเหตุการออกกลางคันด้านการประเมินผล 7 ข้อคือ ครูไม่แจ้งเวลาให้นักศึกษาทราบก่อนการประเมินผล ($V = 0.20$); ครูประเมินผลโดยคำนึงถึงค่านปฏิบัติเท่านั้น ($V = 0.20$), ครูประเมินผลโดยคำนึงถึงค่านทฤษฎีเท่านั้น ($V = 0.21$), ครูขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน ($V = 0.22$), ครูไม่แจ้งผลคะแนนหลังการทดสอบแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ ($V = 0.21$) และครูแจ้งผลการศึกษาในแต่ละครั้งช้าเกินไป ($V = 0.20$) ซึ่งความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ยังมีสาเหตุครูไม่แจ้งเกณฑ์และความมุ่งหมายในการให้คะแนน ($V = 0.18$) โดยที่ความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับน้อย
3. สถานภาพการสมรสของนักศึกษาสัมพันธ์กับการออกกลางคันด้านการประเมินผล 2 ข้อคือ ครูขาดมาตรฐานในการออกข้อสอบ ($V = 0.17$) ความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS^X ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อคำนวณค่าต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลที่ป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Co-efficient Variation)

3. ใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) ในการทดสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาที่ออกกลางคืนกับสาเหตุของการออกกลางคืน และคำนวณขนาดของความสัมพันธ์ (Degree of Association) ตามวิธีการของ Cramer

สรุปผลการวิจัย

1. รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาฝึกกัณฑ์มีมือที่ออกกลางคืนที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 229 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีระดับการศึกษา ม.1 - ม.3 หรือ ม.ศ.1 - ม.ศ.3 มากที่สุด คือร้อยละ 33.6 ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสเป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 59.9 มีอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.6 มีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2,001 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.4 และสาขาช่างที่ออกมากที่สุดคือช่าง สาขาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 38.4

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการออกกลางคืน

- 2.1 คำนมิตหลังของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาคำตอบพบว่า สาเหตุของการออกกลางคืนด้านนี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยและน้อยมาก มีเพียงสาเหตุเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือสาเหตุไม่มีเวลาเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับการเป็นสาเหตุการออกกลางคืนของทุกข้อนั้นไม่สอดคล้องกัน

- 2.2 คำนหลักสูตร

เมื่อพิจารณาคำตอบพบว่า สาเหตุของการออกกลางคืนด้านนี้ทุกข้อกระทงอยู่ในระดับน้อย และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับเป็นสาเหตุการออกกลางคืนของทุกข้อ ไม่มีความสอดคล้องกัน

2.3 ด้านครูและการสอนของครู

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันครั้งนี้ มีข้อ
 กระทบที่อยู่ในระดับน้อยมาก ได้แก่ สาเหตุครูถูกจำไม่สุภาพ, ครูมีอคติต่อนักศึกษา และครู
 ใช้อำนาจบังคับในการสอนมากเกินไป นอกจากนี้ทุกข้อกระทบอยู่ในระดับน้อย และความคิด
 เห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับการเป็นสาเหตุการออกกลางคันของทุกข้อไม่มีความ
 สอดคล้องกัน

2.4 ด้านการบริการและสภาพแวดล้อม

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันครั้งนี้ทุกข้อ
 กระทบอยู่ในระดับน้อย และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับการเป็นสาเหตุ
 ของการออกกลางคันของทุกข้อไม่มีความสอดคล้องกัน

2.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันครั้งนี้ทุกข้อ
 กระทบอยู่ในระดับน้อย และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับการเป็นสาเหตุ
 ของการออกกลางคันของทุกข้อไม่มีความสอดคล้องกัน

2.6 ด้านการประเมินผล

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันครั้งนี้ทุกข้อ
 กระทบอยู่ในระดับน้อย และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับการเป็นสาเหตุ
 ของการออกกลางคันของทุกข้อไม่มีความสอดคล้องกัน

3. ความสัมพันธ์ของสถานภาพของนักศึกษาที่ออกกลางคันกับสาเหตุของการออก
 กลางคัน

ผลการคำนวณค่า V ตามวิธีการของ Cramer เพื่อหาขนาดความสัมพันธ์ของ
 สถานภาพของนักศึกษาเมื่อเทียบกับสาเหตุของการออกกลางคันด้านต่าง ๆ มีดังนี้คือ

3.1 ด้านภูมิหลังของนักศึกษา

สาเหตุของการออกกลางคันด้านภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์
 กับอายุ ได้แก่ ต้องการมาเรียนด้านทฤษฎีเท่านั้น (0.18) ซึ่งสาเหตุนี้สัมพันธ์กับอายุใน
 ระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านกภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ ติดเรียนสถานศึกษาอื่น (0.20) และติดสุรา (0.19) ซึ่งทั้งสองสาเหตุสัมพันธ์กับระดับการศึกษาในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยและระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านกภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการสมรส ได้แก่ รับประทานอาหารไม่เป็นเวลาเพราะต้องรีบมาเรียน (0.19), ทัศนความรู้สูงเกินไป (0.17) และต้องนั่งรถหลายต่อทำให้เบื่อเรียน (0.17) และสาเหตุทั้งสามสาเหตุสัมพันธ์กับสถานภาพการสมรสในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านกภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ ได้แก่ มักกังวลใจเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา (0.20), ต้องไปราชการต่างจังหวัด (0.23) และมีปัญหาทางการเงิน (0.22) ซึ่งทั้งสามสาเหตุนี้สัมพันธ์กับอาชีพในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ส่วนสาเหตุใก้งานอื่นทำระหว่างศึกษา (0.17) นั้น สัมพันธ์กับอาชีพในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านกภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ ได้แก่ เห็นน้อยจนเปลืองง่าย (0.16), ต้องไปราชการต่างจังหวัด (0.16), ต้องนั่งรถหลายต่อทำให้เบื่อเรียน (0.16) และมีปัญหาทางการเงิน (0.16) ซึ่งสาเหตุทั้งสามสาเหตุนี้สัมพันธ์กับรายได้ในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านกภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียน ได้แก่ ระบบสายคาไม่ดี (0.17), มักกังวลใจเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา (0.17), ทัศนความรู้สูงเกินไป (0.18) และไม่มีเวลาเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ (0.17) ซึ่งสาเหตุทั้งสี่สาเหตุนี้สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียนในระดับน้อย

3.2 ค่านหลักสุตร

สาเหตุของการออกกลางคันทางค่านหลักสุตรที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพสมรส ได้แก่ เนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน (0.18) และสาเหตุนี้สัมพันธ์กับสถานภาพสมรสในระดับน้อย

3.3 ค่านครูและการสอนของครู

สาเหตุของการออกกลางคันค่านครูและการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับอายุ ได้แก่ ครูสอนโดยใช้ภาษาที่เข้าใจยาก (0.15), ครูไม่ชำนาญเรื่องการสอน (0.16)

และครูใช้อารมณ์ในการสอน (0.15) โดยสาเหตุทั้งสองสัมพันธ์กับอายุในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านครูและการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ ครูขาดความสัมพันธ์และการเอาใจใส่นักศึกษา (0.20) ซึ่งสัมพันธ์กับระดับการศึกษาในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ส่วนสาเหตุครูคติเยียนนักศึกษาน้อย ๆ (0.18) นั้น สัมพันธ์กับระดับการศึกษาในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านครูและการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการสมรส ได้แก่ ครูไม่ใช้อุปกรณ์การสอน (0.17) ซึ่งสาเหตุนี้สัมพันธ์กับสถานภาพการสมรสในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านครูและการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ ได้แก่ ครูใช้อารมณ์ในการสอน (0.18) และครูเดินทางไปทำที่บ้านมากเกินไป (0.20) ซึ่งสาเหตุทั้งสองสัมพันธ์กับอาชีพในระดับน้อยและปานกลางค่อนข้างน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านครูและการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ ได้แก่ ครูเดินทางไปทำที่บ้านมากเกินไป (0.15) และสาเหตุนี้สัมพันธ์กับรายได้ในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านครูและการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียน ได้แก่ ครูมาสอนไม่สม่ำเสมอหรือมาสอนไม่ตรงเวลา (0.19) และครูมีอคติต่อนักศึกษา (0.18) โดยที่สาเหตุทั้งสองสาเหตุสัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียนในระดับน้อย ส่วนสาเหตุครูพูดจาไม่สุภาพ (0.22) นั้น สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียนในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

3.4 ด้านการบริการและสภาพแวดล้อม

สาเหตุของการออกกลางคันด้านบริการและสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ การจ้กโปรงกรมการเรียนของสถาบันไม่น่าสนใจ (0.19) และสถาบันไม่ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร (0.19) ซึ่งทั้งสองสาเหตุนี้สัมพันธ์กับระดับการศึกษาอยู่ในระดับน้อย นอกจากนั้นยังมีสาเหตุสภาพของสถาบันไม่ถูกสุขลักษณะ (0.20), สถาบันขาดบริการแนะแนว (0.22), สถาบันขาดบริการต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา (0.22), สถาบันขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี (0.21) และผู้บริหารสถาบันขาดการประสานงานที่ดี (0.20) โดยที่สาเหตุเหล่านี้สัมพันธ์กับระดับการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านการบริการและสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับอาชีพ ได้แก่ การเดินทางเข้าสถาบันไม่สะดวก (0.19) ซึ่งสาเหตุนี้สัมพันธ์กับอาชีพในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านการบริการและสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียน ได้แก่ การจัดโปรแกรมการเรียนของสถาบันไม่น่าสนใจ (0.19), สถาบันขาดบริการแนะแนว (0.18), และสถาบันขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี (0.18) ทั้งสามสาเหตุนี้สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียนอยู่ในระดับน้อย ส่วนสาเหตุของห้องเรียนคับแคบแออัด (0.21) นั้น สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

3.5 ค่านวัสดุอุปกรณ์

สาเหตุของการออกกลางคันค่านวัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ ความปลอดภัยของเครื่องจักรและอุปกรณ์ยังไม่ดีพอ (0.19), เอกสารประกอบการฝึกอ่านเข้าใจยาก (0.19) ซึ่งสาเหตุทั้งสองสัมพันธ์กับระดับการศึกษาในระดับน้อย นอกจากนั้นยังมีสาเหตุอุปกรณ์การสอนและวัสดุฝึกงานไม่มีประสิทธิภาพและล้าสมัย (0.21), มีวัสดุในการฝึกแต่ไม่ไค้ใช้ (0.20) และข้อมูลในเอกสารล้าสมัย (0.21) โดยที่สาเหตุเหล่านี้สัมพันธ์กับระดับการศึกษาในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านวัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับอาชีพ ได้แก่ โรงฝึกงานมีไม่เพียงพอแก่นักศึกษา (0.19) และไม่มีหนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ อย่างเพียงพอ (0.17) ซึ่งสาเหตุทั้งสองสาเหตุนี้สัมพันธ์กับอาชีพในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันค่านวัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียน ได้แก่ เอกสารประกอบการฝึกที่ใช้ไม่คำนึงถึงพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา (0.20) และไม่มีเอกสารประกอบการฝึก (0.20) ซึ่งทั้งสองสาเหตุนี้สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียนในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นยังมีสาเหตุเอกสารประกอบการฝึกที่ใช้ไม่เหมาะสมกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา (0.17) และไม่มีหนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ อย่างเพียงพอ (0.19) โดยที่สาเหตุทั้งสองนี้สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียนในระดับน้อย

3.6 ค่านการประเมินผล

สาเหตุของการออกกลางคันค่านการประเมินผลที่สัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ ครูไม่แจ้งเวลาให้นักเรียนทราบก่อนการประเมินผลแต่ละครั้ง (0.20), ครูประเมินผลโดยคำนึงถึงค่านปฏิบัติเท่านั้น (0.20), ครูประเมินผลโดยคำนึงถึงค่านทฤษฎีเท่านั้น

(0.21), ครูขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน (0.22), ครูไม่แจ้งผลคะแนนหลังการทดสอบแต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ (0.21) และครูแจ้งผลการศึกษาในแต่ละครั้งช้าเกินไป (0.20) ซึ่งสาเหตุเหล่านี้สัมพันธ์กับระดับการศึกษาในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ยังมีสาเหตุครูไม่มีเกณฑ์และความมุ่งหมายในการให้คะแนน (0.18) โดยที่สาเหตุนี้สัมพันธ์กับระดับการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านกาปรประเมินผลที่สัมพันธ์กับสถานภาพการสมรส ได้แก่ ครูขาดมาตรฐานในการออกข้อสอบ (0.17) ซึ่งสาเหตุนี้สัมพันธ์กับสถานภาพการสมรสในระดับน้อยและยังมีสาเหตุครูขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน (0.22) ซึ่งสัมพันธ์กับสถานภาพการสมรสในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

สาเหตุของการออกกลางคันด้านกาปรประเมินผลที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียน ได้แก่ ครูขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน (0.19) และครูไม่แจ้งผลคะแนนหลังการทดสอบแต่ละครั้งให้นักเรียนทราบ (0.18) โดยที่สาเหตุทั้งสองสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียนในระดับน้อย นอกจากนี้ยังมีสาเหตุไม่มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักศึกษา (0.22) สาเหตุนี้สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียนในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. การออกกลางคันของนักศึกษาฝึกงานระดับฝีมือ นั้น พิจารณาตามสาเหตุต่าง ๆ พบว่ามาจากสาเหตุด้านภูมิหลังของนักศึกษา คือไม่มีเวลามาเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพมากกว่าสาเหตุด้านหลักสูตร, ด้านครูและการสอนของครู, ด้านการบริการและสภาพแวดล้อม, ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการประเมินผล เมื่อพิจารณาตามลักษณะของกลุ่มแล้วจะเป็นกลุ่มที่ต่างไปจากกลุ่มอื่น คือเป็นกลุ่มที่มีอายุในช่วง 25-29 ปี มีระดับการศึกษา ม.1 - ม.3 หรือ ม.ศ.1 - ม.ศ.3 มีอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน และมีรายได้อยู่ในช่วง 2,001 - 3,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษายุ่งใหญ่สายอาชีพของ มนัส แรงเรือง (2525 : 68) ที่พบว่า นักศึกษาที่ออกกลางคันมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปัญหาที่สำคัญขององค์ประกอบด้านส่วนตัวและครอบครัวที่ทำให้ให้นักศึกษายุ่งใหญ่สายอาชีพต้องออกกลางคันก็คือ ไม่มีเวลามาเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ และจะเห็นได้ว่านักศึกษากลุ่มนี้เป็นลูกจ้างเอกชน และมีรายได้พอประมาณ คงต้องทำงาน

ลวงเวลาเพราะงานไม่เสร็จหรือมีงานที่ทางบริษัทไว้ไว้โดยไม่กำหนดเวลา จึงทำให้เกิดอุปสรรคทั้งการเรียนและการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ริสวิก (Ryswik 1972 : 2063 A) และของเอบิเกล (Abigail 1979 : 7109-A) ที่พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาคือมีอุปสรรคจากภาระงานที่รับผิดชอบอยู่ นอกจากนั้นอีกลักษณะหนึ่งของกลุ่มที่ทำงานแล้วเช่นนี้คือ เมื่อเรียนไปได้ระยะหนึ่งเห็นว่าไม่มีประโยชน์แก่งานของตนจึงออกกลางคัน ซึ่งตรงกับรายงานเรื่องปัญหาการขาดเรียนของนักศึกษาภายในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา (2521 : 1) ที่พบว่า บางคนที่มีงานทำแล้วคิดว่าการเรียนต่อไปคงไม่สามารถนำความรู้ไปเปิดกิจการใหม่ได้จึงออกกลางคัน

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสถานภาพของ นักศึกษาที่ออกกลางคันกับสาเหตุการออกกลางคัน พบว่าสาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพของนักศึกษานั้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยและน้อยมาก (0.0 - 0.19) ส่วนที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (0.20 - 0.39) นั้นมีดังนี้ คือ

2.1 ค่านิยมหลังนักศึกษา

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ คิดเรียนสถานศึกษาอื่น (0.20) เมื่อพิจารณาลักษณะความดีความคิดเห็น (คุณภาพจนวก) แล้วพบว่า กลุ่มที่มีการศึกษา ม.4 - ม.6 หรือ ม.ศ.4 - ม.ศ.5 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เป็นนักศึกษาที่มีระดับการศึกษามีขมตอนปลาย ในขณะที่มาสมัครเรียนนั้นอาจยังไม่ได้เรียนต่อ เมื่อเรียนไปได้ช่วงหนึ่งแล้วสามารถสอบเรียนต่อได้ จึงทำให้ไม่มีเวลามาเรียนที่สถาบันฯ และออกกลางคันไป

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ ได้แก่ มักกังวลใจเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา (0.20) เมื่อพิจารณาลักษณะความดีความคิดเห็น (คุณภาพจนวก) แล้วพบว่า กลุ่มที่รับราชการเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งเป็นไปได้ว่านักศึกษาเหล่านี้คงเป็นนักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว และส่วนใหญ่รับราชการเป็นทหารช่างอยู่ที่กรมยุทธการเรือ ดังนั้นคงต้องมีการหน้าที่ต่าง ๆ มาก ทำให้กังวลใจเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา ทำให้เมื่อเรียนและออกกลางคันไป ซึ่งตรงกับงานวิจัยของสารัตถ์ เมฆกมล (2525 : 1-30) ที่พบว่า สาเหตุหนึ่งของการออกกลางคันของนักศึกษาในโรงเรียนสารพัดช่างคือกังวลใจเรื่องต่าง ๆ สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ต้องไปราชการต่าง-จังหวัด (0.23) เมื่อพิจารณาลักษณะความดีความคิดเห็น (คุณภาพจนวก) แล้วพบว่า กลุ่มที่มีอาชีพ

รับราชการเป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น นอกจากนั้นยังมีสาเหตุที่มีปัญหาทางการเงิน (0.22) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพคนวก) แล้วพบว่า กลุ่มที่เป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน เป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาในกลุ่มนี้ทำงานกับบริษัทเอกชนที่ไม่ใหญ่โตนัก จึงมีรายได้ไม่มากนัก และต้องมีความรับผิดชอบในครอบครัวด้วย ซึ่งเมื่อมาเรียนแล้วต้องเสียค่ารถเมล์และอุปกรณ์การเรียนอื่น ๆ อีก จึงทำให้เกิดปัญหาทางการเงินและออกกลางคัน

2.2 ค่านิยมและการสอนของครู

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ ครูขาดความสัมพันธ์และการเอาใจใส่นักศึกษา (0.20) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพคนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ม.1 - ม.3 หรือ ม.ศ.1 - ม.ศ.3 เป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มนี้คุ้นเคยต่อการเรียนแบบในระบบโรงเรียน ซึ่งมีครูเห็นผู้คอยดูแลและให้คำแนะนำในการเรียนการสอนตลอดเวลา เมื่อมาพบการเรียนแบบต้องช่วยเหลือตัวเองทำให้ปรับตัวเองไม่ทัน จึงออกกลางคันไป

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ ได้แก่ ครูเดินทางไปทำที่บ้านมากเกินไป (0.20) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพคนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน เป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้คงมีภาระหน้าที่ทางบริษัทและครอบครัวมากจึงไม่มีเวลาทำงานที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนได้ และเมื่อหลาย ๆ ครั้งเข้าก็ทำให้ตามไม่ทันเพื่อนชั้นเรียน จึงเบื่อบุคลากรเรียนและออกกลางคันไปในที่สุด

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียน ได้แก่ ครูพูดจาไม่สุภาพ (0.22) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพคนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์กับสาขาช่างยนต์ เป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ

2.3 คำนวณการบริการและสภาพแวดล้อม

สาเหตุของการออกกลางคืนที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ สภาพของสถาบันไม่ถูกสุขลักษณะ (0.20), สถาบันขาดบริการแนะแนว (0.22), สถาบันขาดบริการต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา (0.22), สถาบันขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี (0.21) และผู้บริหารสถาบันขาดการประสานงานที่ดี (0.20) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพนวนก) แล้วพบว่า เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ ม.4 - ม.6 หรือ ม.ศ.4 - ม.ศ.5, ปว.ช., ปว.ส. จนถึงสูงกว่าปริญญาตรี เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคืนมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาคือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มนักศึกษาเหล่านี้เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง และได้เคยศึกษาในสถานศึกษาอื่น ๆ มากมาแล้วได้พบการบริการต่าง ๆ มากมาย จึงมีการเปรียบเทียบกับสถานศึกษาใหม่ ซึ่งเมื่อเห็นว่สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการสอน และสถาบันจัดให้ไม่ดีพอจึงออกกลางคืนไป

สาเหตุของการออกกลางคืนที่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียน ได้แก่ ห้องเรียนคับแคบ (0.21) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพนวนก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษสาขาช่างยนต์ เป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคืนมากกว่ากลุ่มนักศึกษสาขาอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าสาขาช่างยนต์นั้นต้องใช้ห้องเรียนและห้องฝึกงานที่กว้างขวาง และนักศึกษากลุ่มนี้คงคุ้นเคยกับเรียนและการทำงานในที่กว้าง ๆ เมื่อมาพบสภาพห้องเรียนที่ค่อนข้างคับแคบ จึงเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนและตัดสินใจออกไปก่อนจบหลักสูตร

2.4 คำนวณวัสดุอุปกรณ์

สาเหตุของการออกกลางคืนที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ อุปกรณ์การสอนและวัสดุฝึกงานไม่มีประสิทธิภาพและล้าสมัย (0.21), มีวัสดุในการฝึกแต่ไม่ได้ใช้ (0.20) และซ่อมลงในเอกสารล้าสมัย (0.21) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพนวนก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ ปว.ส. จนถึงสูงกว่าปริญญาตรี เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคืนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาคือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงพอสมควร จึงให้ความสำคัญทางค่านวัสดุอุปกรณ์ต่อการเรียนการสอนมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาคือ

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียน ได้แก่ เอกสารประกอบการฝึกที่ใช้ไม่คำนึงถึงความรู้เดิมของนักศึกษา (0.20) และไม่มีเอกสารประกอบการฝึก (0.20) เมื่อพิจารณาลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษาสาขาช่างยนต์และช่างก่อสร้าง เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ

2.5 ค่าผลการประเมินผล

สาเหตุของการออกกลางคันที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ได้แก่ ครูไม่แจ้งเวลาให้นักศึกษาทราบก่อนการประเมินผลแต่ละครั้ง (0.20), ครูประเมินผลโดยคำนึงถึงค่านิยมที่เท่านั้น (0.20), ครูประเมินผลโดยคำนึงค่านิยมที่เท่านั้น (0.21) ครูขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน (0.22), ครูไม่แจ้งผลคะแนนหลังการสอนแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ (0.21) และครูแจ้งผลการศึกษาในแต่ละครั้งช้าเกินไป (0.20) เมื่อพิจารณาลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษามีระดับการศึกษาตั้งแต่ ปว.ส. จนถึงสูงกว่าปริญญาตรี เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มนักศึกษามีระดับการศึกษาอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษากลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงพอสมควร และผ่านการเรียนการสอนมาหลายระดับ จึงให้ความสำคัญต่อการประเมินผลมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอื่น เมื่อมาพบระบบการประเมินผลที่ไม่ตรงกับความต้องการจึงเกิดความเบื่อหน่ายและออกกลางคันไปในที่สุด

สาเหตุของการออกกลางคันที่สัมพันธ์กับสถานภาพการสมรส ได้แก่ ครูขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน (0.22) เมื่อพิจารณาลักษณะความถี่ความคิดเห็น (คุณภาพนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษามีสถานภาพแต่งงานแล้ว เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคันมากกว่ากลุ่มนักศึกษาอื่น ซึ่งคงเป็นเพราะว่านักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว มีความเป็นใหญ่พอสมควร ดังนั้นจึงเห็นว่าการยุติธรรมความถูกต้องเป็นเรื่องสำคัญ และมีส่วนที่ทำให้ต้องออกกลางคัน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ เดวิส จูเนียร์ (Davis, Jr. 1964 : 2174 A) ซึ่งได้วิจัยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันของนักศึกษาที่มาลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษานานาชาติโครงการ The Florida Civil Defense พบว่า การวางตัวของอาจารย์ เช่น การพบปะพูดคุย การให้ความเสมอภาค และความยุติธรรมของอาจารย์ มีความเกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา

สาเหตุของการออกกลางคืนที่สัมพันธ์กับสาขาช่างที่เรียน ได้แก่ ไม่มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักศึกษา (0.22) เมื่อพิจารณาลักษณะความถี่ความคิดเห็น (ภาคผนวก) แล้วพบว่า กลุ่มนักศึกษาสาขาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคืนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาสาขาช่างอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากผลการวิจัยระบุว่า สาเหตุของการออกกลางคืนของนักศึกษามากที่สุดนั้น ได้แก่ ไม่มีเวลามาเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ มีสาเหตุจากค่าน้ำหนักสูง, ค่านครุและการสอนของครุ, ค่านการบริการและสภาพแวดล้อม, ค่านวัสดุอุปกรณ์ หรือค่านการประเมินผล ดังนั้นทางสถาบันฯ ควรดำเนินการแก้ไขทางด้านการจัดการโปรแกรมการเรียนการสอนและเวลาเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนทางด้านการคัดเลือกผู้เข้าเรียน นอกจากนั้นอาจคิดหาวิธีการช่วยเหลือทางค่านให้ทุนการศึกษาหรือการจัดการศึกษาให้เปล่า
2. ถึงแม้ว่าสาเหตุใหญ่ของการออกกลางคืนจะเกิดขึ้นจากตัวนักศึกษาเอง แต่มีส่วนหนึ่งที่ออกกลางคืนเพราะสาเหตุรองลงไป ได้แก่ ค่านครุและการสอนของครุ ซึ่งควรปรับปรุงทางค่านความสัมพันธ์และการเอาใจใส่นักศึกษา ตลอดจนการพักอาศัยที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกัน และยังมีค่านการบริการและสภาพแวดล้อม ที่ทางสถาบันฯ ควรปรับปรุงเรื่องของห้องเรียนควรขยายให้กว้างขวางขึ้นในบางสาขาวิชาชีพ ตลอดจนควรมีการแนะแนวทาง ๆ เช่น การเลือกวิชาเรียน, อาชีพ หรือแนวทางในการดำเนินอาชีพที่ดีกว่า นอกจากนั้นทางสถาบันฯ ควรปรับปรุงทางค่านการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าเดิม อีกประการหนึ่งสภาพการจัดการเรียนการสอนค่านวัสดุอุปกรณ์ในบางเรื่องยังมีปัญหาอยู่ ได้แก่ อุปกรณ์การสอนและวัสดุฝึกงานไม่มีประสิทธิภาพและล้าสมัย, มีวัสดุในการฝึกแต่ไม่ได้ใช้, เอกสารประกอบการฝึกที่ใช้ไม่คำนึงถึงความรู้เดิมของนักศึกษา, ข้อมูลในเอกสารล้าสมัย และไม่มีเอกสารประกอบการฝึก เนื่องจากกรฝึกยกระดับฝีมือนี้เป็นการศึกษาที่เน้นการลงมือปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสื่อการสอนไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ก็ดี หรือเอกสารประกอบการฝึกต่าง ๆ ก็ดี จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้นสถาบันฯ จึงควรมีการแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อให้การฝึกยกระดับฝีมือคุณภาพและมาตรฐานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประการสุดท้าย สาเหตุที่เกิดจากค่านการประเมินผลที่เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ดังนั้น ทางสถาบันฯ

ควรปรับปรุงในเรื่องของการแจ้ง เวลาการประเมินผลให้นักศึกษาทราบแต่ละครั้ง, หลักเกณฑ์ในการประเมินผลที่ยุติธรรมและแน่นอน, กำหนดการแจ้งผลการศึกษาที่แน่นอนและเหมาะสม ตลอดจนควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักศึกษาบางอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อเป็นการสร้างเสริมความกระตือรือร้นและกำลังใจในการผลิตผลงานของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานของสถาบันฯ มีคุณภาพที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาฝึกยกระดับฝีมือของสถาบันฯ ในปีอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและค้นพบสาเหตุอื่นที่อาจแตกต่างออกไปจากเขตกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาในลักษณะของการติดตามผลนักศึกษาฝึกยกระดับฝีมือของสถาบันฯ ว่านักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ตรงเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่
3. ควรมีการวิจัยรูปแบบในการคัดเลือกนักศึกษาที่เข้าเรียนการฝึกยกระดับฝีมือของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน
4. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมุ่งเน้นตัวแปรค่านิยมหลังของผู้เข้าเรียน โดยเฉพาะเรื่องที่น่าจะเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการไม่มีเวลามาเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับภูมิลำเนาและความสะดวกในการมาเรียน เป็นต้น
5. ควรมีการศึกษาสภาพการดำเนินการโครงการอื่น ๆ ของสถาบันฯ เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้โครงการเหล่านั้นมีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย